Datum van inontvangstneming	:	05/08/2014

Zaak C-326/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 juli 2014

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 april 2014

Verzoekende partij:

Verein für Konsumenteninformation

Verwerende partij:

A1 Telekom Austria AG

Het Oberste Gerichtshof heeft als rechter in „Revision" [OMISSIS] in de zaak van de verzoekende partij, Verein für Konsumenteninformation, 1060 Wien, [OMISSIS] tegen de verwerende partij, A1 Telekom Austria AG, 1020 Wien, [OMISSIS] betreffende een vordering tot staking en publicatie van het arrest [OMISSIS], in de procedure inzake de beroepen in „Revision" van de verzoekende en de verwerende partij tegen het arrest van het Oberlandesgericht Wien als appelrechter van 16 mei 2013, [OMISSIS] waarbij het vonnis van het Handelsgericht Wien van 25 oktober 2012 [OMISSIS] deels werd gewijzigd, [OMISSIS] als volgt beslist:

B e s c h i k k i n g

I. Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU de volgende prejudiciële vraag voorgelegd over richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de **[Or. 2]** Raad van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 (Universeledienstrichtlijn):

Is het in artikel 20, lid 2, van de Universeledienstrichtlijn voor abonnees bepaalde recht om de overeenkomst zonder boete op te zeggen „wanneer zij op de hoogte worden gesteld van wijzigingen in de [contractuele] voorwaarden", ook van toepassing op het geval dat een aanpassing van de prijzen voortvloeit uit contractuele voorwaarden waarin reeds bij de sluiting van de overeenkomst is vastgelegd dat een aanpassing van de prijzen (verhoging/verlaging) in de toekomst zal plaatsvinden overeenkomstig de veranderingen van een objectief indexcijfer van de consumptieprijzen, dat de waardeontwikkeling van het geld weerspiegelt?

II. De procedure wordt geschorst, totdat de prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie is gewezen.

M o t i v e r i n g:

I. Feiten en voorafgaande procedure:

1. Verzoeker, de Verein für Konsumenteninformation, is op grond van de §§ 28 e.v. van het Konsumentenschutzgesetz (Oostenrijkse wet inzake consumentenbescherming) (hierna: „KSchG") bevoegd om collectieve acties in te stellen tot staking van de toepassing van algemene voorwaarden die inbreuk maken op wettelijke verboden of de goede zeden. Verweerster is de grootste aanbieder van telecommunicatiediensten in Oostenrijk. In het rechtsverkeer met consumenten gebruikt zij **[Or. 3]** in de zin van het KSchG algemene voorwaarden die onder meer de volgende bedingen bevatten (markeringen door de Senat):

> *„Wijzigingen van de overeenkomst 4.1. [...]*
>
> *4.2. Indien de wijziging(en) uitsluitend gunstig is (zijn) voor de klanten, kan/kunnen deze wijziging(en) door AI reeds op de dag van publicatie van de wijziging(en) worden toegepast.* ***Dit geldt ook voor wijzigingen van de prijzen op grond van een overeengekomen indexatie.***
>
> *4.3. Indien de wijziging(en) niet uitsluitend gunstig is (zijn) voor de klanten, zal A1 deze wijziging(en) – voor zover deze niet alleen zullen gelden voor toekomstige klanten – twee maanden vóór hun inwerkingtreding bekendmaken. De wezenlijke inhoud van de voor de klanten niet uitsluitend gunstige wijziging(en) en de verwijzing naar § 25, lid 3, TKG. 2003 (Oostenrijkse telecommunicatiewet) zal aan de klant schriftelijk, bijvoorbeeld door de vermelding op een factuur, ten minste één maand voorafgaand aan de inwerkingtreding worden meegedeeld. De mededeling van de wezenlijke inhoud van de wijziging bevat een verwijzing naar het recht van opzegging zonder kosten en naar de opzeggingstermijn. Op verzoek van de klant zal de volledige tekst van de actuele algemene voorwaarden ter beschikking worden gesteld.* ***Prijswijzigingen op grond van een overeengekomen index geven geen recht op een buitengewone opzegging.***

[...]

10.12. Indien in de prijsbepalingen of in een individuele overeenkomst een ***indexatie*** *is* ***overeengekomen*** *zonder nadere bepalingen****, zijn de volgende regelingen van toepassing.***

10.12.1 Indien het jaarlijkse gemiddelde (per kalenderjaar) van het indexcijfer van de consumptieprijzen (hierna: „jaarlijks ICP") van Statistik Austria wordt gewijzigd, heeft dit de hierna genoemde gevolgen voor de prijzen:

- *A1 is bevoegd de prijzen voor het volgende kalenderjaar overeenkomstig de stijging van het jaarlijkse ICP te verhogen.*
- *A1 is verplicht dalingen van het jaarlijkse ICP door te berekenen en de betrokken prijzen overeenkomstig deze daling te verlagen. A1 informeert de klant schriftelijk over de aanpassingen (bijvoorbeeld door een vermelding op de factuur).*

10.12.2 Voor zover niet anders overeengekomen, vloeit de omvang van de prijsaanpassingen voort uit de verhouding tussen de wijziging van het jaarlijkse ICP voor het laatste kalenderjaar voorafgaand aan de aanpassing en het jaarlijkse ICP voor het voorlaatste kalenderjaar voorafgaand aan de aanpassing (indexbasis: jaarlijks ICP 2010 = 100). Met fluctuaties van 2 % (fluctuatiemarge) ten opzichte van de ***[Or. 4]*** *indexbasis houdt A1 geen rekening. Indien deze fluctuatiemarge echter in de volgende jaren per saldo wordt over- of onderschreden, past AI de prijzen in volle omvang aan. De nieuwe waarde vormt de nieuwe indexbasis voor toekomstige aanpassingen. Een verplichting tot prijsverlaging vermindert in dezelfde mate als waarin AI in het voorafgaande jaar een recht op prijsverhoging niet heeft uitgeoefend.*

10.12.3 De prijzen worden in het jaar na de wijziging van de indexbasis aangepast, op zijn vroegst echter in het jaar na het sluiten van de overeenkomst:

- *prijsverhoging: 1 april tot en met 31 december;*
- *prijsverlaging: altijd op 1 april.*

10.12.4 Indien het jaarlijkse ICP niet meer wordt gepubliceerd, wordt het vervangen door de officiële opvolger ervan."

2. **Verzoeker** vordert verweerster te verplichten om in het rechtsverkeer met consumenten in algemene voorwaarden onder meer deze bedingen alsmede inhoudelijk overeenstemmende bedingen niet meer te gebruiken en zich ook niet meer op dergelijke bedingen te beroepen. Een prijsaanpassing heeft in de regel

voor de consument een prijsverhoging tot gevolg en is derhalve alleen toelaatbaar als de consument beschikt over een recht op buitengewone opzegging. Dit wordt door de betwiste bedingen niet duidelijk gemaakt. De binding van de prijzen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen is ook niet objectief, aangezien de prijzen van de diensten van telecommunicatieondernemingen op grond van de razendsnelle technische ontwikkelingen voortdurend dalen.

Verweerster voert aan dat de wijziging van het indexcijfer reeds is opgenomen in de overeenkomst en dat de consument daarom geen recht heeft op buitengewone opzegging. Het indexatiebeding berust op door verweerster niet te beïnvloeden parameters. Deze prijsaanpassingen zijn naar haar opvatting bovendien voor de consument te voorzien, verifieerbaar en gebruikelijk.

[Or. 5]

3. De **rechter in eerste aanleg** heeft de vordering in volle omvang toegewezen. § 25 Telekommunikationsgesetz 2003 (TKG) geeft de aanbieders van telecommunicatiediensten de mogelijkheid om hun algemene voorwaarden en prijsbepalingen ook na het sluiten van de overeenkomst eenzijdig met inachtneming van bepaalde randvoorwaarden te wijzigen. Volgens de rechter voorziet § 25 TKG in het geval van wijzigingen die voor de abonnees niet uitsluitend gunstig zijn, in bijzondere publicatie- en mededelingsverplichtingen. In het geval van niet uitsluitend gunstige wijzigingen van de prijsbepalingen wordt aan de consumenten in § 25, lid 3, TKG een opzeggingsmogelijkheid toegekend. In geval van een niet door de aanpassing van het indexcijfer ontstane prijsverhoging kan er geen sprake zijn van een wijziging die uitsluitend gunstig is voor de consument. Om die reden dient de procedure van § 25 TKG te worden gevolgd en dient aan de consument te worden meegedeeld dat hij recht heeft op een buitengewone opzegging.

4. De **appelrechter** heeft het tegen dit vonnis ingestelde hoger beroep van verweerster in de hier relevante context verworpen. Een prijswijziging op grond van een overeengekomen aanpassing van het indexcijfer leidt naar zijn mening in de regel tot een prijsverhoging. Voor zover verweerster bevoegd is tot eenzijdige wijziging van de prijsvoorwaarden, hebben de abonnees tevens recht op een buitengewone opzegging.

5. De tegen dit arrest ook in zoverre ingestelde buitengewone **„Revision" van verweerster** is ontvankelijk, alleen al omdat een andere Senat van het appelgerecht met betrekking tot vergelijkbare indexatiebedingen ervan is uitgegaan dat het beschermingsdoel van § 25 TKG niet ziet op prijsaanpassingen op grond van een reeds overeengekomen indexcijfer; deze **[Or. 6]** prijsaanpassingsbedingen zijn naar zijn oordeel voldoende bepaald en vallen ook niet binnen de invloedsfeer van de aanbieder van de telecommunicatiediensten.

6. In het beroep in „Revision" stellen beide partijen voor om het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 20, lid 2, van richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Universeledienstrichtlijn).

II. Oostenrijkse recht

1. De Bundesanstalt „Statistik Österreich" (Oostenrijks bureau voor de statistiek), die het indexcijfer van de consumptieprijzen vaststelt, werd opgericht bij het Bundesstatistikgesetz 2000 (Oostenrijkse wet inzake statistiek). Bij deze wet werden tevens verschillende richtlijnen van de Europese Unie omgezet. Het is de taak van de Bundesanstalt om op objectieve en onpartijdige wijze onder meer statistieken op te stellen en te publiceren (§§ 22 e.v. BundesstatistikG).

2. De §§ 25 en 25 bis in het derde hoofdstuk van het TKG 2003 („Communicatiediensten, communicatienetwerken") luiden als volgt (markeringen door de Senat):

> „§25. (1) Exploitanten van communicatienetwerken of -diensten stellen algemene voorwaarden op waarin ook de aangeboden diensten worden beschreven, en stellen de voor deze diensten geldende prijsbepalingen vast. [...]
>
> (2) Wijzigingen van de algemene voorwaarden en van de prijsbepalingen worden, voordat deze van toepassing worden, bij de toezichthoudende instantie gemeld en op geschikte wijze bekendgemaakt. In het geval van wijzigingen die niet uitsluitend gunstig zijn voor de abonnee, geldt een publicatie- en meldtermijn van twee maanden. Voor het overige blijven de bepalingen van het Konsumentenschutzgesetz [OMISSIS] (Oostenrijkse wet inzake consumentenbescherming) (hierna: KSchG) en van het Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (Oostenrijks Burgerlijk Wetboek) onverminderd van kracht.
>
> (3) **De wezenlijke inhoud van de niet uitsluitend gunstige wijzigingen wordt** ten minste één maand voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wijziging schriftelijk **aan de abonnee [Or. 7] meegedeeld**, bijvoorbeeld door een vermelding op een periodiek opgestelde factuur. Tegelijkertijd wordt de abonnee **gewezen** op het tijdstip van de inwerkingtreding van de wijzigingen alsmede op het feit **dat hij het recht heeft om de overeenkomst** vóór deze inwerkingtreding **zonder kosten op te zeggen**. [...] Wijzigingen van de algemene voorwaarden en de prijsbepalingen door exploitanten van communicatienetwerken of -diensten die uitsluitend ten gevolge van een door de toezichthoudende instantie op grond van deze bepaling vastgestelde verordening noodzakelijk worden en

niet uitsluitend gunstig zijn voor de gebruiker, geven de abonnee niet het recht om de overeenkomst zonder kosten op te zeggen [...]

(5) Prijsbepalingen bevatten ten minste:

1. [OMISSIS]

2. de vermelding van de middelen waarmee actuele informatie over alle toepasselijke tarieven en onderhoudskosten kan worden opgevraagd;

3. [OMISSIS]

4. [OMISSIS] [...]"

3. § 6 KSchG bevat onder de kopje „Ongeoorloofde contractuele voorwaarden" de volgende bepalingen:

„§ 6. (I) Voor de consument zijn met name die contractuele voorwaarden in de zin van § 879 ABGB in ieder geval niet bindend volgens welke [...]

[...]

5. de ondernemer op zijn verzoek voor zijn prestatie een hogere vergoeding ontvangt dan overeengekomen bij het sluiten van de overeenkomst, tenzij de overeenkomst ook voorziet in een prijsverlaging bij het intreden van de overeengekomen voorwaarden voor een prijswijziging, de voor de prijswijziging relevante omstandigheden in de overeenkomst zijn bepaald en objectief gerechtvaardigd zijn en het intreden daarvan niet afhankelijk is van de wil van de ondernemer [...]"

4. Voor wijzigingen van de algemene voorwaarden die voor de abonnee niet uitsluitend gunstig zijn, geldt derhalve op grond van § 25, lid 2, TKG een publicatie- en meldtermijn van twee maanden. § 25, lid 3, TKG bepaalt dat in het geval van wijzigingen die niet uitsluitend gunstig zijn voor de abonnee, de wezenlijke inhoud ervan ten minste één maand voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wijziging op geschikte wijze aan de abonnee wordt meegedeeld **[Or. 8]**. De abonnee dient te worden gewezen op het tijdstip waarop de wijziging in werking treedt; bovendien dient hij erop te worden gewezen dat hij het recht heeft om de overeenkomst vóór deze inwerkingtreding zonder kosten op te zeggen.

5. Het Oberste Gerichtshof heeft § 25 TKG in beginsel aangemerkt als wettelijke machtiging voor de eenzijdige wijziging van de overeenkomst [OMISSIS]. Het recht op kosteloze buitengewone opzegging van de overeenkomst door de abonnee wordt als compensatie hiervoor opgevat [OMISSIS].

6. In casu gaat het om de vraag of er bij een reeds in de overeenkomst overeengekomen aanpassing van de tarieven in overeenstemming met de wijziging van het indexcijfer van de consumptieprijzen überhaupt sprake is van een „wijziging" van de algemene voorwaarden respectievelijk van de „prijsbepalingen" die leidt tot het bijzondere wettelijke recht op ontbinding conform § 25, lid 3, TKG.

7. In het algemene contractenrecht is het juist bij duurovereenkomsten gebruikelijk dat reeds in de overeenkomst wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het indexcijfer van de consumptieprijzen wat de bepaling van de in de toekomst te betalen prijzen betreft. De op grond van de wijziging van het indexcijfer van de consumptieprijzen te betalen toekomstige prijzen zijn dan niet op grond van een wijziging van de overeenkomst, maar op grond van de oorspronkelijke overeenkomst verschuldigd. Ook de wetgever verwijst in talrijke wetten inzake de aanpassing van prijzen, rechten en prestaties naar wijzigingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen. Per saldo wordt met de verwijzing naar het indexcijfer van de consumptieprijzen voor de in de toekomst te betalen prijzen beoogd de inflatie te compenseren [OMISSIS] en daarmee de door de partijen overeengekomen equivalentie tussen materiële prestatie en financiële vergoeding in stand te houden. Ook uit § 25, lid 5, TKG, die bij de **[Or. 9]** „prijsbepalingen" uitdrukkelijk de mogelijkheid noemt om informatie te verstrekken over de „actuele" tarieven, kan veeleer worden afgeleid dat de wetgever ervan uitgaat dat niet elke wijziging van de tarieven ook een wijziging van de „prijsbepalingen" is.

III. Recht van de Europese Unie:

1. Artikel 20 van de Universeledienstrichtlijn, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG, in hoofdstuk IV („Belangen en rechten van eindgebruikers") luidt als volgt:

> *„1) De lidstaten zorgen ervoor dat de consumenten en andere hierom verzoekende eindgebruikers die zich abonneren op diensten waarbij een aansluiting tot het openbare communicatienetwerk en/of openbare elektronischecommunicatiediensten worden aangeboden, recht hebben op een contract met een onderneming of ondernemingen die dergelijke aansluiting en/of diensten aanbieden. In het contract worden ten minste de volgende elementen in een heldere, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm gespecificeerd:*
>
> > *d) bijzonderheden van prijzen en tarieven, de middelen voor het verkrijgen van actuele informatie over alle geldende tarieven en onderhoudskosten, aangeboden betalingsmethoden en verschillen qua kosten als gevolg van de betalingsmethode;*
> >
> > *[...]*

(2) De lidstaten zorgen ervoor dat abonnees zonder boete hun contract kunnen opzeggen wanneer zij op de hoogte worden gesteld van wijzigingen in de voorwaarden die worden voorgesteld door de onderneming die de elektronischecommunicatienetwerken en/of -diensten verstrekt. De abonnees worden tijdig en ten minste één maand vooraf naar behoren op de hoogte gesteld van dergelijke wijzigingen en worden tegelijkertijd op de hoogte gesteld van hun recht om zonder boete hun contract op te zeggen indien zij de nieuwe voorwaarden niet aanvaarden. [...]"

Punt 30 van de considerans van richtlijn 2002/22/EG luidt:

„(30) Contracten vormen een belangrijk hulpmiddel voor gebruiker en consument om een minimumniveau van transparantie van de informatie en rechtszekerheid te waarborgen. [...]"

[Or. 10]

Punt 27 van de considerans van richtlijn 2009/136/EG luidt:

„Het recht van abonnees om zich zonder boete uit hun contract terug te kunnen trekken, heeft betrekking op wijzigingen van de contractuele voorwaarden die door de leveranciers van de elektronischecommunicatienetwerken en/of -diensten worden opgelegd."

2. Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten verbiedt in de bijlage bedingen die tot doel of tot gevolg hebben

„l) te bepalen dat de prijs van de goederen wordt vastgesteld op het ogenblik van levering, dan wel de verkoper van de goederen of de dienstverrichter het recht te verlenen zijn prijs te verhogen, zonder dat de consument in beide gevallen het overeenkomstige recht heeft om de overeenkomst op te zeggen, indien de eindprijs te hoog is ten opzichte van de bij het sluiten van de overeenkomst bedongen prijs."

In dit verband wordt in deze bijlage bij de richtlijn echter uitdrukkelijk bepaald dat deze regeling niet in de weg staat aan „bedingen van prijsindexering", voor zover deze wettig zijn en de wijze waarop de prijs wordt aangepast hierin expliciet beschreven is.

IV. Prejudiciële vraag

1. Het is de vraag wat dient te worden verstaan onder *„wijzigingen in de voorwaarden"* in artikel [20], lid 2, van richtlijn 2002/22/EG (zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG).

2. Soortgelijke vragen heeft het Oberste Gerichtshof bijvoorbeeld behandeld in verband met de zogenoemde Betalingsdienstenrichtlijn (richtlijn 2007/64). In artikel 44 van de Betalingsdienstenrichtlijn wordt onder het kopje „wijzigingen in de voorwaarden van het raamcontract" bepaald dat wijzigingen in het raamcontract uiterlijk twee maanden vóór de datum van de beoogde inwerkingtreding ervan door de betalingsdienstaanbieder worden voorgesteld (lid 1), waarbij onder **[Or. 11]** bepaalde voorwaarden het zwijgen van de gebruiker van de betalingsdienst als instemming wordt opgevat. Overeenkomstig lid 2 kunnen „wijzigingen in de rentevoet of de wisselkoers [...] met onmiddellijke ingang zonder kennisgeving worden toegepast, mits het recht daartoe in het raamcontract is overeengekomen [...]". In dit verband – en wel naar aanleiding van de inhoudelijk volledig identieke bepaling van § 29 van de Oostenrijkse wet inzake betalingsdiensten – werd beslist dat de in lid 2 bedoelde gevallen (overeengekomen wijziging in de rentevoet [...]) doorgaans geen „wijziging" van de „overeenkomst" in de zin van het Oostenrijkse contractenrecht zijn, maar slechts uitvoering geven aan een vooraf (in de overeenkomst) overeengekomen wijziging. Omdat voor deze wijzigingen, die slechts uitvoering geven aan de overeenkomst, is bepaald dat de anders voor „wijzigingen van de overeenkomst" geldende regelingen niet in acht hoeven te worden genomen, is geoordeeld dat in alle andere dan de in lid 2 bedoelde gevallen klaarblijkelijk ook de enkele uitvoering van wijzigingsbepalingen onder het begrip „wijziging van de overeenkomst" dient te vallen [OMISSIS].

3. Richtlijn 93/13 beoogt de zwakkere onderhandelingspositie van de consument (arresten Hof van 15 maart 2012, Pereničová en Perenič, C-453/10, punt 27, en van 26 april 2012, Invitel, C-472/10, punt 33) met het verbod op bepaalde nadelige bedingen te neutraliseren (arrest Hof van 21 maart 2013, RWE Vertrieb AG, C-92/11, punt 42). In verband met richtlijn 2003/55/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas heeft het Hof het rechtmatige belang van de leverancier benadrukt om zijn tarieven te mogen wijzigen in het kader van overeenkomsten voor onbepaalde tijd (arrest Hof van 21 maart 2013, RWE Vertrieb AG, C-92/11, punt 46). De overeenkomst moet evenwel **[Or. 12]** overeenkomstig richtlijn 93/13 de reden voor en de wijze van aanpassing van de prijzen van de te verrichten prestatie transparant toelichten zodat de consument de eventuele wijzigingen van deze prijzen aan de hand van duidelijke en begrijpelijke criteria kan voorzien. De consument moet verder ook bevoegd zijn om de overeenkomst op te zeggen, indien deze „prijzen" daadwerkelijk worden gewijzigd (arrest Hof van 21 maart 2013, RWE Vertrieb AG, C-92/11, punten 53 en 54; zie ook bijlage A, sub b, bij richtlijn 2003/55).

4. De eerdere beslissingen refereren dus deels aan „prijswijzigingen" en niet aan wijzigingen in de „prijsbepalingen". Dit zou aldus kunnen worden opgevat dat elke prijswijziging als „wijziging van de overeenkomst" moet worden beschouwd, die de consument recht geeft tot opzegging van de overeenkomst. Anderzijds is in artikel [20], lid 2, van de Universeledienstrichtlijn uitdrukkelijk sprake van een wijziging in de „contractuele voorwaarden", zoals ook het geval is in punt 27 van

de considerans van richtlijn 2009/136. In richtlijn 93/13 worden „bedingen van prijsindexering" uitdrukkelijk uitgezonderd van de beperkingen voor de eenzijdige wijziging van de prijzen.

5. De vraag of ook een wijziging van de prijzen die slechts de reeds in de overeenkomst afgesproken aanpassing aan de wijzigingen van de waarde van het geld omvat, ook een „wijziging van de contractuele voorwaarden" of slechts een instandhouding van de overeengekomen equivalentieverhouding tussen materiële en financiële prestatie vormt, is ten aanzien van de Universeledienstrichtlijn door het Hof nog niet beantwoord. De beantwoording van deze vraag is in ieder geval niet zo evident dat redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan (arrest Hof van 6 oktober 1982, Cilfit, zaak 283/81, Jurispr. blz. 3415).

[Or. 13]

[OMISSIS]

Oberster Gerichtshof,

Wenen, op 28 april 2014

[OMISSIS]